RETSMØDERAPPORT
i sag C-182/89 *

I — Faktiske omstændigheder og retsforhandlinger

1. *De relevante retsregler*

a) Washington-konventionen

1. Washington-konventionen om international handel med udryddelsestruede vilde dyr og planter af 3. marts 1973 (EFT 1982, L 384, s. 7) har til formål at beskytte visse udryddelsestruede vilde dyr og planter. Med dette formål regulerer konventionen den internationale handel med visse arter såvel som produkter af disse dyr og planter, som på rimelig let måde kan identificeres. De arter, som omfattes af konventionen, er opført på de til konventionen knyttede lister.

Liste I omfatter alle udryddelsestruede arter, som er eller kan blive påvirket af handel. Handel med disse arter er kun tilladt i ekstraordinære tilfælde.

Liste II omfatter arter, som kan blive truet af udryddelse, medmindre handel hermed underkastes strenge forholdsregler for at undgå, at de udnyttes på en måde, der er uforenelig med deres overlevelse.

Liste III omfatter arter, som en kontraherende part underkaster regulering for at undgå eller begrænse udnyttelsen.

Konventionen fastlægger en procedure med udstedelse og fremlæggelse af eksporttilladelser, reeksportcertifikater og indførselstilladelser for de arter, som konventionen omfatter. De forskellige procedurers grad af strenghed afhænger af arternes klassifikation i listerne.

Med hensyn til liste II, hvorunder *Felis wiedii* og *Felis geoffroyi* henhører (to arter af vilde katte), gælder der følgende bestemmelser:

»Ved eksport af enhver enhed af en art omfattet af liste II kræves forudgående udstedelse og forelæggelse af en eksporttilladelse. Eksporttilladelse må kun gives, når følgende betingelse er opfyldt:

— Eksportlandets Videnskabsråd har erklæret, at eksporten ikke vil være til skade for den pågældende arts overlevelse

— Eksportlandets Styrelsesråd har sikret sig, at enheden ikke er fremskaffet i strid med eksportlandets love til beskyttelse af fauna og flora.

Hver medlemsstats Videnskabsråd skal registrere såvel hvilke eksporttilladelser, som er udstedt i pågældende land for enheder og arter omfattet af liste II, som den faktiske stedfundne eksport af sådanne enheder. Når som helst et Videnskabsråd finder, at eksporten af enheder af en sådan art bør be-

* Processprog: fransk.

grænses, for at arten kan bevares i hele sit udbredelsesområde i et omfang, der er i overensstemmelse med den rolle i de økosystemer, som den tilhører, og som ligger godt over det niveau, der ville kunne medføre artens overførsel til liste I, skal Videnskabsrådet anvise vedkommende Styrelsesråd passende forholdsregler med henblik på begrænsning af eksporttilladelser for enheder af den pågældende art.

Ved import af enhver enhed af en art, omfattet af liste II kræves forudgående forelæggelse af enten en eksporttilladelse eller et reeksportcertifikat.

Ved reeksport af enhver enhed af en art omfattet af liste II kræves forudgående udstedelse og forelæggelse af et reeksportcertifikat. Et reekportcertifikat må kun gives, når følgende betingelser er opfyldt:

Reeksportlandets Styrelsesråd har sikret sig, at enheden blev indført i reeksportlandet i overensstemmelse med bestemmelserne i denne konvention.«

Med hensyn til styrelsesråd og videnskabsråd er det fastsat i konventionen, at hver af konventionens medlemsstater skal udpege et eller flere styrelsesråd bemyndiget til at udstede tilladelser og certifikater på medlemsstaternes vegne, og udpege et eller flere videnskabsråd.

2. Det er i konventionen ligeledes fastsat, at der skal oprettes et sekretariat og en konference mellem konventionens medlemsstater.

Washington-konventionens sekretariat indkalder til ordinære møder mindst én gang hver andet år og til ekstraordinære møder efter anmodning fra mindst en tredjedel af konventionens medlemsstater.

På konferencens møder skal konventionens medlemsstater gøre status over gennemførelsen af konventionen. De kan bl. a. drøfte ændringer i listerne, drøfte rapporter fra sekretariatet eller medlemsstater, og fremkomme med anbefalinger til forbedring af konventionens effektivitet.

Sekretariatet kan bl. a. gennemføre videnskabelige og tekniske studier i overensstemmelse med programmer godkendt af konventionens medlemsstaters konference, som vil bidrage til gennemførelsen af konventionen, gennemgå medlemsstaternes rapporter, udarbejde rapporter, fremkomme med anbefalinger vedrørende gennemførelsen af konventionens målsætning og bestemmelser, herunder udveksling af oplysninger af videnskabelig eller teknisk art.

3. Konventionen forpligter de kontraherende parter til at tage passende forholdsregler til håndhævelse af bestemmelserne i konventionen og forbyde handel med enheder i strid med konventionen. De skal endvidere føre et register over eksportører og importører samt over antal og art af udstedte tilladelser og certifikater. De skal udarbejde periodiske rapporter om deres gennemførelse af konventionen og afgive disse til sekretariatet.

I henhold til konventionens artikel XIV kan dennes medlemsstater gennemføre strengere nationale forholdsregler vedrørende betin-

gelserne for handel med, besiddelse, tilegnelse eller transport af de arter, som er opført i listerne.

Endelig skal bestemmelserne i konventionen ikke på nogen måde påvirke forskrifter eller forpligtelser, som hidrører fra enhver form for international aftale, som vedrører dannelse af en union eller regional handelsaftale.

Bortset fra Grækenland og Irland har alle Fællesskabets medlemsstater tiltrådt Washington-konventionen. Fællesskabet kan (endnu) ikke som helhed tiltræde konventionen. De kontraherende parter forventes at ville vedtage en ændring af konventionen, som muliggør, at regionale organisationer for økonomisk integration kan tiltræde denne.

b) Forordning (EØF) nr. 3626/82

4. Inden for Fællesskabet har det vist sig nødvendigt at sikre en ensartet anvendelse af visse handelspolitiske foranstaltninger, som gennemfører konventionens bestemmelser. Det er på denne baggrund, at Rådet udstedte forordning nr. 3626/82.

Forordningens artikel 5 betinger indførslen til Fællesskabet af de af forordningen omhandlede arter af, at der forelægges en indførselstilladelse eller et importcertifikat.

Forordningen beskytter de samme arter, som de af Washington-konventionen omfattede. Med hensyn til visse arter har Fællesskabet dog besluttet at indføre en mere vidtgående beskyttelse end konventionen. Det er derfor fastsat i forordningens artikel 3, stk. 2, at indførsel af arterne *Felis geoffroyi* og *Felis wiedii* kræver indførselstilladelse, som kun kan udstedes, såfremt betingelserne i artikel 10, stk. 1, litra b), er opfyldt.

Sidstnævnte bestemmelse har følgende ordlyd:

»Indførselstilladelser som omhandlet i artikel 3, stk. 2, udstedes kun såfremt

— det er indlysende, eller såfremt ansøgeren på troværdig måde godtgør, at fjernelsen af den pågældende enhed fra dens naturlige miljø ikke vil være til skade for arternes bevarelse eller udstrækningen af det område, hvor den pågældende bestand ... er udbredt«.

Ansøgningerne om indførselstilladelser behandles af det Styrelsesråd, hvorunder enhedens bestemmelsessted hører. Medlemsstaterne tilsender Kommissionen en fortegnelse med navn og adresse på de Styrelses- og Videnskabsråd, som er udpeget i henhold til konventionen (jf. afsnit 1 ovenfor), og eventuelt på de øvrige myndigheder, der omhandles i forordningen.

De indførselstilladelser, som en medlemsstats Styrelsesråd udsteder, er gyldige i hele Fællesskabet. Hver medlemsstat har pligt til at anerkende de beslutninger, som de øvrige medlemsstaters myndigheder har truffet.

5. Det bestemmes i forordningens artikel 19, at der nedsættes et udvalg for konventionen, der består af repræsentanter for medlemsstaterne, og som har en repræsentant for Kommissionen som formand. Udvalget behandler ethvert spørgsmål om forordningens anvendelse. Endvidere bestemmer udvalget i medfør af en form for »forvaltningskomitéprocedure« i henhold til artikel 21, stk. 2 og 3, arten af de i forordningen nævnte dokumenter og fastsætter ensartede vilkår for disses udstedelse. Kommissionen har under henvisning til artikel 21 udstedt forordning (EØF) nr. 3418/83 af 28. november 1983 om bestemmelser for ensartet udstedelse og anvendelse af dokumenter, nødvendiggjort af gennemførelsen i Fællesskabet af konventionen om international handel med udryddelsestruede vilde dyr og planter (EFT L 344, s. 1).

samarbejde mellem medlemsstaternes myndigheder og Kommissionen inden for Udvalget for Konventionen om International Handel med Udryddelsestruede Vilde Dyr og Planter. Samarbejdets hovedformål er en ensartet anvendelse af forordningens bestemmelser og konventionen i hele Fællesskabet.

Kommissionen har navnlig med hensyn til anvendelsen af artikel 10, stk. 1, litra b), foreslået udvalget en snæver samarbejdsprocedure i forbindelse med behandlingen af ansøgninger om indførselstilladelse for de omhandlede arter.

6. Endelig bestemmes det i forordningens artikel 17, at medlemsstaterne og Kommissionen udveksler de oplysninger, der er nødvendige for forordningens anvendelse. F. eks. skal medlemsstaterne meddele Kommissionen alle nødvendige oplysninger vedrørende udarbejdelsen af de registre og rapporter, som kræves i henhold til konventionen (jf. afsnit 3 ovenfor) (forordningens artikel 8), underrette Kommissionen om hvilke strengere foranstaltninger end forordningens, som er truffet, således som det er muligt i henhold til artikel 15, samt tilsende Kommissionen alle nødvendige oplysninger om forskning vedrørende udryddelsestruede arter og vedrørende metoder til kontrol af handel hermed (forordningens artikel 18).

Forslaget indeholder en forpligtelse for medlemsstaterne til, direkte eller gennem Kommissionen, at underrette de øvrige medlemsstater ved telex om ansøgninger om indførselstilladelser vedrørende et sådant antal enheder, som må anses for væsentligt i forhold til artens størrelse. Medlemsstaten skal anmode sit Videnskabsråd om en udtalelse, før der udstedes en tilladelse. Medlemsstaten kan også konsultere de øvrige medlemsstaters Videnskabsråd, andre videnskabelige institutioner eller Kommissionen. De øvrige medlemsstater stiller inden for ti dage deres videnskabelige oplysninger til rådighed for den pågældende medlemsstat. Såfremt medlemsstaten afslår en ansøgning om tilladelse, underretter den straks Kommissionen om grundene hertil. Kommissionen videresender straks denne oplysning til de øvrige medlemsstater. Såfremt det ikke fremkalder en reaktion, indebærer det, at hver medlemsstat også giver afslag på at udstede en tilladelse i tilsvarende tilfælde. Såfremt en medlemsstat imidlertid på væsentlig måde vil fravige en beslutning, som er meddelt af en anden medlemsstat, skal den forudgående underrette Kommissionen herom.

c) Fællesskabspraksis

7. Bestemmelserne i forordning nr. 3626/82 har ført til et omfattende administrativt

Af grunde, som ikke er belyst, tilsluttede udvalget sig ikke forslaget. Imidlertid har ingen af medlemsstaterne modsat sig, at arbejdet foregår på grundlag af den foreslåede procedure. Medlemsstaterne har faktisk efter udvalgsmødet, hvor forslaget blev diskuteret, i almindelighed fulgt den uofficielle procedure.

Kommissionen har desuden præciseret, at den vil behandle alle indførsler henhørende under artikel 10, stk. 1, litra b), i lyset af denne procedure, og at den ikke ville tøve med at indlede de nødvendige traktatbrudsprocedurer, såfremt der blev udstedt tilladelser uden iagttagelse af den foreslåede procedure. Ifølge Kommissionen kan en sådan adfærd nemlig have direkte virkninger for det fælles markeds funktion og skabe konkurrencefordrejning.

2. *Sagens forhistorie*

a) Indførslerne fra Bolivia

8. Washington-konventionens anvendelse i Bolivia er langt fra tilfredsstillende, bl. a. på grund af mangel på videnskabelige oplysninger, personel og materiel, hvilket gør det umuligt at gribe ind over for smugleri af enheder hidrørende fra Bolivia eller fra tilgrænsende lande, hvor der er forbud mod eller begrænsninger i udførslen.

På en konference mellem Washington-konventionens medlemsstater i Buenos Aires fra den 22. april til 3. maj 1985 blev konventionens anvendelse i Bolivia diskuteret. Det konstateredes, at der fandt en betydelig ulovlig handel sted fra Bolivia, og at der var udstedt mange falske eksport- eller reeksporttilladelser. Den bolivianske delegation anerkendte de problemer, som konventionens anvendelse har rejst for landet.

Konferencen vedtog den 30. april 1985 en resolution, hvori konventionens medlemsstater opfordredes til »såfremt den bolivianske regering ikke inden for 90 dage over for Den Stående Komité har godtgjort, at den har truffet de nødvendige foranstaltninger til en hensigtsmæssig anvendelse af konventionen, ikke at acceptere forsendelser af enheder, som omfattes af Washington-konventionen, ledsaget af bolivianske dokumenter, eller af enheder, anmeldt som hidrørende fra Bolivia, indtil den bolivianske regering på Washington-konventionens medlemsstaters konference eller for Den Stående Komité har godtgjort, at den har truffet alle foranstaltninger, som henhører under dens kompetence, for at sikre en hensigtsmæssig anvendelse af konventionen« (resolution conf. 5.2 af 30. april 1985).

Efter resolutionens vedtagelse sendte Kommissionen, efter samråd med de på konferencen repræsenterede medlemsstater, et telex til Styrelsesrådene for Washington-konventionen i medlemsstaterne. Telexet underrettede Styrelsesrådene om den vedtagne resolution og at det ikke længere var tilladt at udstede indførselstilladelser for enheder udført eller reeksporteret fra Bolivia.

På grund af resolutionen, som blev vedtaget på Buenos Aires-konferencen, fremlagde Bolivia visse dokumenter, som Washington-konventionens sekretariat sendte til de kontraherende parter ved skrivelse af 1. august 1985. I denne skrivelse udtalte sekretariatet,

at de foranstaltninger, som den bolivianske regering havde truffet, ikke var tilstrækkelige til at godtgøre, at situationen i Bolivia var afhjulpet.

Den bolivianske regering tilskrev på ny Washington-konventionens sekretariat den 8. august 1985 og underrettede dette om de nye foranstaltninger, som ville blive truffet.

På sit møde fra den 28. oktober til 1. november 1985 i Lausanne fandt Washington-konventionens Stående Komité, at de foranstaltninger, som den bolivianske regering denne gang havde truffet, var tilstrækkelige. Komitéen pålagde derefter sekretariatet at opfordre de kontraherende parter, som havde indført et importforbud for enheder hidrørende fra Bolivia, til at ophæve dette. De kontraherende parter blev underrettet om komitéens konklusioner den 17. december 1985.

b) Indførsler af vilde katte fra Bolivia til Fællesskabet

9. De belgiske myndigheder havde ved skrivelse af 5. april 1985 gjort Kommissionen opmærksom på, at efter deres opfattelse kunne fjernelsen af mere end 14 000 skind af *Felis geoffroyi* og mere end 5 500 skind af *Felis wiedii* være til skade for de pågældende arters bevarelse eller udstrækning af det område, hvor de er udbredt, bl. a. i Bolivia. De ansøgninger om indførselstilladelse, som var indgivet til de belgiske myndigheder, var derfor blevet afslået. Beslutningen herom var truffet på grundlag af oplysninger fra de øvrige medlemsstaters Videnskabsråd. Ifølge boliviansk ret ansås disse arter i øvrigt for truet af udryddelse.

På sit møde fra den 12.-14. november 1985 udarbejdede Fællesskabets Udvalg for Konventionen om International Handel med Udryddelsestruede Vilde Dyr og Planter et konklusionsudkast, hvorefter medlemsstaterne efter høring af deres Videnskabsråd kan anse betingelserne i artikel 10, stk. 1, litra b) og betingelserne for indførsel af de på konventionens liste II opførte arter, som opfyldt, for så vidt angår indførsler hidrørende fra Bolivia, som finder sted i forbindelse med den kvoteordning og de øvrige gennemførelsesforanstaltninger, som den bolivianske regering og Washington-konventionens sekretariat var enedes om. Med hensyn til arterne *Felis geoffroyi* og *Felis wiedii* var det dog præciseret, at der ikke kunne fastsættes kvoter, hvorfor Bolivia og Washington-konventionens sekretariat ikke udstedte eksporttilladelser for skind af de to arter, før der forelå videnskabelige og kommercielle oplysninger.

Medlemsstaterne kunne efterfølgende ikke enes om dette konklusionsforslag. Uenigheden vedrørte imidlertid ikke princippet, men alene eksportkvoternes størrelse. Kommissionen var derfor af den opfattelse, at forbuddet mod import af skind af de omhandlede vilde katte fortsat var gældende i Fællesskabet, indtil anden afgørelse blev truffet. En sådan afgørelse er aldrig blevet truffet.

c) Indførsel af skind af vilde katte til Frankrig

10. De franske myndigheder udstedte den 6. februar 1986 importtilladelser for omkring 6 000 skind af vilde katte hidrørende fra Bolivia. Indførselstilladelserne henviser

udtrykkelig til de eksporttilladelser, som de bolivianske myndigheder har udstedt den 5. august 1985.

Herefter ansøgte — og opnåede — det franske selskab ARSI SA, som ejer skindene og som er eksportør til Tyskland, om de i Fællesskabet gældende varecertifikater for disse varer. Den 13. februar 1986 beslaglagde de tyske myndigheder de 6 000 skind i Münchens lufthavn. Der verserer en retssag for de tyske domstole vedrørende denne beslaglæggelse.

Ved skrivelse af 16. juli 1986 til Bundesministerium für Umwelt anerkendte de franske myndigheder, at de anfægtede tilladelser var givet i den periode, hvori enhver indførsel hidrørende fra Bolivia var indstillet i henhold til Washington-konventionens konference, at tilladelserne fejlagtigt var udstedt til selskabet ARSI, og at det drejede sig om en beklagelig fejl, som de franske myndigheder undskyldte.

d) Den administrative procedure

11. Ved skrivelse af 30. juli 1986 underrettede Kommissionen den franske regering om, at ifølge dens opfattelse har de franske myndigheder ikke anvendt artikel 10, stk. 1, litra b), i forordning nr. 3626/82 korrekt, og at Frankrig derfor har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til forordningen samt EØF-Traktatens artikel 5. Kommissionen henviste i den forbindelse til resolutionen vedtaget på Washington-konventionens konference i Buenos Aires, hvoraf det fremgår, at Bolivia ikke var i stand til at anvende konventionen korrekt, og at eksporttilladelser udstedt i Bolivia derfor ikke kunnne tillægges gyldighed. Kommissionen opfordrede endvidere den franske regering til at fremsætte sine bemærkninger og til at annullere eller trække indførselstilladelserne tilbage.

Den franske regering svarede ved skrivelse af 3. december 1986. Den franske regering anførte i denne skrivelse, at Buenos Aires-resolutionen kun er en henstilling, som er retligt uforbindende. Efter den franske regerings opfattelse henhører det under den enkelte medlemsstats kompetence at overholde artikel 10, stk. 1, litra b). I den foreliggende sag blev der foretaget visse undersøgelser af det franske Videnskabsråd, som mundede ud i, at der kunne udstedes indførselstilladelser. Den franske regering har endvidere bemærket, at der ikke foreligger nogen fællesskabsbestemmelse, som forbyder indførsler fra Bolivia. Den franske regering gør endelig opmærksom på, at ifølge fransk forvaltningsret kan en individuel forskriftsmæsig retsakt ikke trækkes tilbage.

12. Ifølge Kommissionen var disse bemærkninger ikke tilstrækkelige til, at den ville frafalde sine indvendinger. Kommissionen fremsatte derfor en begrundet udtalelse, som blev meddelt den franske regering den 4. november 1987. Kommissionen bemærkede i denne udtalelse, at procedurens genstand ikke var den manglende iagttagelse af den på konferencen vedtagne resolution, men den fejlagtige anvendelse af artikel 10, stk. 1, litra b). Resolutionen er kun et af de forhold — om end et meget vigtigt — som Kommissionen bygger sin udtalelse på. Med hensyn til de undersøgelser, som Videnskabsrådet har foretaget, har Kommissionen gjort gældende, at dette Videnskabsråd ikke med rimelighed kunnne nå sit resultat. Det fremgår nemlig meget klart af resolutionen, at indførsler af enheder hidrørende fra Bolivia, uden at denne stat garanterer for en korrekt anvendelse af konventionen, vil være til skade for arternes bevarelse. Kommissionen har også bemærket, at de problemer, som fransk forvaltningsret rejser, er ir-

relevante. Desuden er der ikke tale om en individuel forskriftsmæssig retsakt. Kommissionen har derfor anmodet den franske regering om at annullere eller trække beslutningen om udstedelse af den omhandlede indførselstilladelse tilbage.

Den franske regering besvarede ved skrivelse af 25. maj 1988 Kommissionens begrundede udtalelse. Den franske regering gjorde bl. a. gældende, at det afgørende forhold, som ligger til grund for tilsidesættelsen af artikel 10, stk. 1, litra b), er den manglende overholdelse af Buenos Aires-resolutionen. Under denne synsvinkel har Kommissionen ikke taget højde for, at resolutionen har til formål at gribe ind over for de administrative mangler i Bolivia, men har derimod ikke nogen direkte sammenhæng med hverken ødelæggelsen af det naturlige miljø eller situationen for visse arter af vilde katte. Da det Videnskabsråd, som er udpeget i henhold til konventionen — dvs. le secrétariat faune-flore du Musée national d'histoire naturelle — var af den opfattelse, at indførselstilladelsen kan udstedes, fandt den franske regering, at betingelserne i artikel 10, stk. 1, litra b), var opfyldt.

Kommissionen har herefter anlagt sag ved Domstolen i medfør af Traktatens artikel 169, stk. 2.

3. *Skriftlig forhandling*

13. Kommissionens stævning blev registreret på Domstolens Justitskontor den 25. maj 1989.

Den skriftlige forhandling er forløbet forskriftsmæssigt.

På grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten har Domstolen besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisoptagelse.

II — Parternes påstande

14. *Sagsøgeren*, Kommissionen, har nedlagt følgende påstande:

1) Det statueres, at Den Franske Republik har tilsidesat sine forpligtelser efter artikel 10, stk. 1, litra b), i Rådets forordning nr. 3626/82 af 3. december 1982 om gennemførelse i Fællesskabet af konventionen om international handel med udryddelsestruede vilde dyr og planter samt EØF-Traktatens artikler 5 og 189, idet den har udstedt importtilladelser for mere end 6 000 skind af vilde katte af arterne *Felis geoffroyi* og *Felis wiedii* hidrørende fra Bolivia.

2) Den Franske Republik tilpligtes at betale sagens omkostninger.

Sagsøgte, Den Franske Republik, har nedlagt følgende påstande:

1) Frifindelse.

2) Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger.

III — Parternes anbringender og argumenter

15. *Kommissionen* har indledningsvis gjort gældende, at den ikke bebrejder den franske regering at have tilsidesat Buenos-Aires-resolutionen, men at have anvendt artikel 10, stk. 1, litra b), i forordning nr. 3626/82 forkert. Artiklen fastsætter klare og præcise betingelser for udstedelsen af en indførselstilladelse i Fællesskabet. Det er klart, at disse betingelser ikke var opfyldt med hensyn til indførsler hidrørende fra Bolivia, som der var udstedt eksporttilladelser for i august 1985. Det fremgår nemlig af Buenos Aires-resolutionen, at situationen i Bolivia med hensyn til anvendelsen af Washingtonkonventionen var af en sådan art, at det ikke var indlysende, at fjernelsen af de pågældende enheder fra deres naturlige miljø ikke ville være til skade for arternes bevarelse eller udstrækning af det område, hvor de pågældende bestande af en art var udbredt.

De omhandlede vilde katte var i konventionen klassificeret som »arter, som, om end de ikke nødvendigvis i øjeblikket er truet af udrryddelse, kan blive det, medmindre handel med enheder af sådanne arter underkastes strenge forholdsregler«. Det var præcis sådanne strenge forholdsregler, som manglede i Bolivia.

Kommissionen har desuden ved flere lejligheder, f.eks. ved telex af 30. april 1985, underrettet medlemsstaterne om, at betingelserne i artikel 10, stk. 1, litra b), ikke var opfyldt for indførsler fra Bolivia. Alle medlemsstaterne har hele tiden delt denne opfattelse.

16. *Den franske regering* har gentaget, at Kommissionens påstande faktisk bygger på tekster, som ikke er bindende, dvs. Buenos Aires-resolutionen og telexet af 30. april 1985. Den franske regering er endvidere af den opfattelse, at på det tidspunkt i februar 1986, da indførselstilladelserne blev udstedt, var resolutionen ikke længere aktuel. Washington-konventionens Stående Komité havde nemlig på sit møde i Lausanne fra 28. oktober til 1. november 1985 anerkendt, at de foranstaltninger, som den bolivianske regering havde truffet, var tilfredsstillende. Komitéen pålagde derfor Washington-konventionens sekretatiat at opfordre de kontraherende parter til at ophæve forbuddet mod indførsler af arter hidrørende fra Bolivia.

17. Den franske regering har desuden gjort gældende, at Kommissionen prøver at lægge sit eget ansvar over på medlemsstaterne. Hvis Kommissionen mente, at situationen i Bolivia gav anledning til et indførselsforbud, burde den have fulgt fremgangsmåden i artikel 21 i forordning nr. 3626/82, som f.eks. med hensyn til indførsel af rå elfenben, som for øjeblikket er forbudt ved en forordning.

18. Ifølge den franske regering har Kommissionen blandet betragtninger om hensigtsmæssighed og videnskabelige kriterier sammen. Den franske regering har erkendt, at udstedelsen af de omhandlede tilladelser måske ikke var hensigtsmæssig, for så vidt som Washington-konventionens sekretariat og Bolivia stadig diskuterede betingelserne for, at udførslerne af vilde katte hidrørende fra Bolivia kunne genoptages. Fastlæggelsen af eksportkvoter er dog en uformel aftale mellem sekretariatet og de kontraherende parter. Det drejer sig ikke om en obligatorisk procedure, hvorved betingelserne for

Washington-konventionens medlemsstaters indførsler fastlægges. Udstedelsen af en indførselstilladelse er derfor alene betinget af, at det Videnskabsråd, som skal undersøge, om betingelserne i artikel 10, stk. 1, litra b), er opfyldt, har samtykket.

19. Den franske regering har tilføjet, at gyldigheden af den fremgangsmåde, som de franske myndigheder har fulgt, ikke kan underkendes ved, at de belgiske myndigheder i april 1985 var kommet til det resultat, at de omhandlede vilde katte var truede, (jf. afsnit 9 ovenfor), og at Frankrig ikke havde anvendt koordineringsproceduren (jf. afsnit 7 ovenfor), før den udstedte indførselstilladelserne.

De belgiske myndigheder har nemlig taget stilling i en situation, som ikke er sammenlignelig, og den uofficielle høringsprocedure var under udvikling og uforbindende på det tidspunkt, hvor de anfægtede forhold fandt sted.

20. *Kommissionen* har i sin replik gjort gældende, at udstedelsen af en forordning i henhold til artikel 21 ikke var den eneste måde, hvorpå der kunne indføres et indførselsforbud. Det er i øvrigt fast praksis, i forbindelse med anvendelsen af forordning nr. 3626/82 altid at præcisere medlemsstaternes forpligtelser i henhold til forordningens artikel 10 på koordineringsmøderne mellem medlemsstaternes myndigheder og Kommissionen, det vil som oftest sige i forbindelse med møderne i Fællesskabets Udvalg for Konventionen om International Handel med Udryddelsestruede Vilde Dyr og Planter. Efter sådanne møder sender Kommissionen telexer til medlemsstaternes myndigheder, hvori anvendelsen af artikel 10 præciseres. I foreliggende sag blev der også sendt et sådant telex den 30. april 1985.

21. Kommissionen har desuden bemærket, at de bolivianske eksporttilladelser var udstedt den 5. august 1985, altså på et tidspunkt, hvor indvendingerne med hensyn til konventionens anvendelse i Bolivia stadig var fuldt ud gyldige. I februar 1986 var situationen desuden stadig uændret med hensyn til vilde katte, som det fremgår af det konklusionsudkast, Fællesskabets Udvalg for Konventionen udarbejdede efter sit møde fra den 12.-14. november 1985 (jf. afsnit 9 ovenfor). Ifølge Kommissionen drejer det sig altså om en fejl begået af de franske Videnskabsråd, som under disse omstændigheder har givet deres samtykke. Dette har de franske myndigheder selv anerkendt i skrivelsen af 16. juli 1986 (jf. afsnit 10 ovenfor).

22. Kommissionen har til slut præciseret, at den ikke har påstået, at Frankrig ikke havde taget højde for de belgiske myndigheders opfattelse eller undladt at anvende den uofficielle koordineringsprocedure.

P. J. G. Kapteyn
Refererende dommer